

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันว่าภาษาไทยมีความสำคัญอันคับหนึ่ง ในฐานะที่เป็นภาษาของชาติ และยังมีคุณค่าอื่น ๆ อีกนานัปการ ดังที่รัฐปะเนี่ย นาคทรพพ ได้สรุปว่า ภาษาไทยมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ "ใช้เป็นสื่อกลาง เสริมสร้างวัฒนธรรม สำแดงเอกลักษณ์ พิทักษ์เอกราช ประสาทวิทยา พัฒนาความคิด กอบกิจการงาน และประสานสามัคคี"^๑ แต่ทว่าสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันยังมีอุปสรรคอยู่มาก ความบกพร่องในการสอนภาษาไทยที่สำคัญที่สุดคือ การขาดความเอาใจใส่ และความพยายามในอันที่จะค้นหาวิธีสอนที่ได้ผล และการผลิตวัสดุอุปกรณ์ไม่ก้าวหน้า^๒ จึงเป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยทุกคน ที่จะต้องช่วยกันปรับปรุงซ่อมบกพร่องดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรายังขาดแบบฝึกหัด และแบบฝึกทักษะด้านต่าง ๆ อีกมาก

การเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ต้องอาศัยทักษะพื้นฐานที่สัมพันธ์กัน ๔ ประการ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่ซับซ้อน และต้องใช้เวลาดีกนาน หลักสูตรทุกระดับจึงกำหนดให้เรียนเกี่ยวกับการเขียน ทั้งในวิชาบังคับ และวิชาเลือก

---

^๑ รัฐปะเนี่ย นาคทรพพ, "ความสำคัญของภาษาไทย" เอกสารประกอบการเรียนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๒๓ (อักษรณ์)

^๒ ม.ล.บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๔

สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ หมวดวิชาภาษาไทยได้
เน้นเป้าประสงค์ของการเรียนภาษาไทยในฐานะที่เป็นเครื่องมือสื่อสาร มุ่งฝึกฝนให้
นักเรียนมีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ทะนุบำรุงความ
สามัคคี ฯลฯ และจุดเน้นที่สำคัญตอนหนึ่งคือ การส่งเสริมพัฒนาการทางความคิด ซึ่ง
สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ข้อ ๒ "เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิด
และวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์"^๑ เป็นความจริง
ว่าถ้าครูไม่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความคิดได้ เรื่องการเรียนการสอนภาษาไทยก็จะเป็น
อันหมดหวัง เพราะเราจะใช้ภาษาไปในเมื่อมีความคิดจะสื่อสาร ถ้าไม่มีความคิดก็ไม่
มีความจำเป็นอะไรที่จะต้องพูดหรือเขียน^๒

การเขียนเป็นงานศิลปะประเภทหนึ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์
บุคคลใดมีความคิดสร้างสรรค์สูง ก็จะสามารถผลิตงานเขียนที่แปลก ใหม่ มีความหมาย
โดดเด่น และสังกตไคมาก

ความคิดสร้างสรรค์ทั้งกล่าว หมายถึง ความคิดที่เป็นลักษณะเฉพาะบุคคลโดย
ประมวลความรู้ และประสบการณ์เดิมมาใช้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือ
กักแปลงของเดิมให้ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นความคิด ที่สามารถแก้ปัญหาอย่างมีระบบและได้ผล
สมบูรณ์

ทอแรนซ์ (Torrance) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า
คือความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาด้วยการคิดอย่างลึกซึ้งที่นอกเหนือไปจาก

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพฯ
ม.ค.๒๕๒๐), หน้า ๒

^๒ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม, หน้า. ๒๗

ลำดับขั้นของการคิดอย่างปกติ เป็นลักษณะภายในของบุคคล ที่จะคิดหลายแง่หลายมุม ประสมประสานกันจนได้ผลผลิตใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์ ๑

อนัสตาสี (Anastasi) เชื่อว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่มีความรู้สึกไวต่อปัญหา มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความสามารถในการคิดได้อย่าง แคล่วคล่อง ทั้งยังมีความสามารถในการยืดหยุ่นความคิดอีกด้วย ๒

แมกแคนเลส (McCandless) เชื่อว่า ทุกคนเป็นเจ้าของความสามารถทางการสร้างสรรค์ในบางระดับ บางคนอาจแสดงความสามารถในการสร้างสรรค์ บ่อยกว่าคนอื่น แต่ไม่มีใครที่จะไม่มีความสามารถในการสร้างสรรค์เลย และความสามารถ ในการสร้างสรรค์นั้นสามารถพัฒนาขึ้นได้ ภายใต้เงื่อนไขบางประการ เขาสนับสนุนความคิด ของเพียเจท์ (Piaget) ที่ว่าการพัฒนาความสามารถทางการสร้างสรรค์นั้นควร เป็น เป้าหมายประการแรกของการศึกษา เขาเชื่อว่าการสร้างสรรค์เป็นส่วนที่มีคุณค่าต่อพัฒนา การของมนุษย์ ซึ่งสมควรได้รับการสนับสนุน และกระตุ้นให้เกิดในโรงเรียน ๓

E. Paul Torrance, Education and the Creative Potential, (Minneapolis: Lund Press, 1963), p. 47.

Anne Anastasi, Differential Psychology, 3d. ed. (New York: Macmillan Co., 1958), p. 353.

Boyd. R. McCandless and Ellis D. Evans, Children and Youth: Psychosocial Development, (Hinsdale, Ill: The Dryden Press, 1973), 216 - 217.

นับว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ถ้าครูสามารถส่งเสริมเพิ่มพูนขึ้น ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งส่วนตัวของนักเรียนเอง และสังคมส่วนรวม บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงนั้น จะเป็นบุคคลที่มีความคิดอิสระอยู่เสมอ ไม่คลั่งคลึงใจง่าย มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมองโลกในแง่ดี^๑ ความคิดสร้างสรรค์มีผลทำให้สังคมมนุษย์ไม่หยุดนิ่ง มีความเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา^๒

สุจริต เพ็ญรชอม และสายใจ อินทร์พรชัย เสนอข้อความคิดว่า... การปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ให้แก่นักเรียน เป็นสิ่งที่ทำได้ค่อนข้างยาก ยิ่งทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยแล้ว ยิ่งมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นเป็นอันมาก แต่ก็เป็นที่น่าพอใจของครูที่จะต้องปลูกฝังทักษะในด้านนี้ เพราะจะเป็นประโยชน์แก่ตัวเด็กเอง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวม^๓

กฎหมายไทยจึงควรตระหนักในภาระหน้าที่ของคนที่จะต้องค้นหาวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสดัดแปลงสร้างสรรค์ได้ตามควรแก่วัยและศักยภาพ เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในชีวิตมนุษย์ ทำให้เกิดความเพลิดเพลินเจริญใจ ส่งเสริมสติปัญญา และช่วยดำรงรักษาวินัยธรรม^๔ เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียนแล้ว ก็จะเป็นบันไดไปสู่ความสามารถเชิงสร้างสรรค์ด้านอื่น ๆ ต่อไป

---

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย การพูด และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๓) หน้า ๑-๒

^๒ เรื่องเดียวกัน.

^๓ สุจริต เพ็ญรชอม และสายใจ อินทร์พรชัย, วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๑๓๔.

^๔ รุประณี นาคกรทรพ, การประพันธ์ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๑๘) หน้า บทนำ

การเรียนการสอนเขียนในปัจจุบันยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูส่วนมากเห็นว่าการสอนให้นักเรียนรู้จักคิดรู้จักเขียนเป็นเรื่องยาก ไม่มีวิธีใดดีกว่าวิธีที่สอนอยู่ ส่วนนักเรียนก็มักจะคิดว่า การเขียนนั้นเป็นงานหนัก และยากเกินความสามารถของตน ไม่ทราบว่าจะเขียนเรื่องอะไร จะเริ่มต้นอย่างไร เขียนได้ ๒ - ๓ ประโยคก็เลิก อุทธรณ์ว่าคิดไม่ออก เขียนไม่ได้ ไม่มีพรสวรรค์ ฯลฯ นักเรียนบางคนอาจลำบากใจเมื่อต้องเขียน เนื่องจากสะกดการันต์ไม่ถูก แต่งประโยคไม่เป็น ไม่รู้จักลำดับข้อความให้ถูกต้อง การเลือกใช้คำไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่ทำให้ให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก^๑

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ กล่าวถึงปัญหาในการสอนเขียนว่า เด็กขาดทักษะในการคิด เพราะไม่ใคร่รับการฝึกใหญ่จักคิดอย่างแจ่มแจ้งในสิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านพบในชีวิตและในบทเรียน เมื่อไม่สามารถคิดได้แจ่มแจ้งการพูดหรือเขียนเพื่อสื่อสารก็พลอยไม่แจ่มแจ้งไปด้วย นักเรียนคนหนึ่งท่องจำมากจนจะคิดเอง... การสอนเขียนในโรงเรียนมัธยม ยังไม่สู้จะใคร่ผลในการสื่อสารมากนัก มีนักเรียนจำนวนมากที่เขียนเรียงความไม่ค่อยได้ อาจจะเป็นเพราะขาดความรู้ในสมอง หรือขาดความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ก็เลยเขียนไม่ได้ และก็ไม่ใคร่รับการส่งเสริมให้เขียนใคร่อย่างเสรีเท่าที่ควร^๒

ปัญหาเหล่านี้สามารถยืนยันได้ว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจริง ด้วยผลการสำรวจปัญหาการเรียนการสอนเขียนจากกลุ่มตัวอย่างประชากรระดับมัธยมศึกษาจำนวน ๑๐๐ คน ปรากฏว่านักเรียนร้อยละ ๔๔ มีความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อวิชาการเขียน และมีปัญหา

^๑ นิตยา ฤทธิโยธี, "วิธีสอนให้เด็กรู้จักเขียนอย่างสร้างสรรค์," ศูนย์ศึกษา ๒๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๑๔), หน้า ๖๐

^๒ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, "ปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร," ภาษาและการสื่อสาร รายงานการสัมมนาทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗ (อค์สำเนา)

สำคัญคือ ไม่มีความคิดและความรู้ที่จะนำมาเขียน^๑

ความคิดจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ถ้าเราสามารถกระตุ้น
ให้นักเรียนรู้จักคิด การเขียนก็จะง่ายขึ้น คงมีผู้เสนอแนวทางการสอนเขียนไว้ดังนี้

สีหธา พินิจภูวนทล กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนว่า การเขียนต้องเริ่มต้นในขั้น
ที่ ๑ ก็คือการคิด สำนวญความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเอง เป็นต้นว่าความคิดที่มีข้อ
สงสัย คอสดานภรณ์ คอเหตุการณต่าง ๆ หรือคอความคิดเห็นของผู้อื่น ส่วนขั้นที่ ๒ ก็
การเขียน^๒ การสอนเขียนจึงควรเริ่มต้นที่การสอนให้นักเรียนรู้จักคิดเสียก่อน เพราะถ้า
ปราศจากความคิดก็ยอมเขียนไม่ได้ อุปมาเหมือนปืนที่ปราศจากกระสุน^๓ ฉนั้นโคกฉนั้น

ประสิทธิ์ กาพยกลอน กล่าวถึงวิธี

การที่จะบังคับให้นักเรียนรู้จักคิดนั้นเป็นเรื่องยาก ไม่มีวิธีใดค้ไปกว่าใช้วิธีกระตุ้น
หรือเรากความอยากกรออยากเห็น..วิธีที่ทำได้ง่าย ๆ คือ คงค้วถามในคอความจาก
หนังสือที่เราอ่านถามเป็นเชิงค้อความเห็นบาง เป็นเชิงแยงคอความที่ถามบาง
ซึ่งเห็นคอถูกค้ถูกบาง และซึ่งเห็นคอชอบค้พรองในหนังสือบาง ตามซ้กซ้ใจเลียง
จากเรื่องที่อ่านบาง คววิธีนี้เราพคจะบังคับตัวเองในรู้จักคิดไปโดยไม่รู้ตัว^๔

^๑ สมจิตร กัลยาศิริ และพิศวาท สัตคากุล, "สอนเขียนภาษาไทยให้สนุกและ
ถูกแบบ" รายงานประกอบการสัมมนาภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาล
งกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๒๓, (อค์สำเนา)

^๒ สีหธา พินิจภูวนทล และคณะ, การเขียน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหา
วิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๖), หน้า ๑

^๓ รุประนี นาคทรพร และประภาศรี สีทอ้าไพ, ภาษาไทยสำหรับครู หนังสือ
ประกอบการบรรยายวิชาภาษาไทย ๕ (กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๘๒.

^๔ ประสิทธิ์ กาพยกลอน, การเขียนภาคปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘) หน้า ๘

ส่วนคานารูปแบบของงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์นั้น ยังมีความเห็นต่างกันไป เป็นสองแนวทาง คือ พวกแรกเห็นว่าการแสดงออกทางการเขียนทั่วไปจัดเป็นงานสร้างสรรค์ อีกพวกหนึ่งเห็นว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นจะต้องเกิดจากจินตนาการ และความลึกลับของผู้เขียนเท่านั้น หนังสือเรียนภาษาไทย ท ๓๔๑ ได้สรุปลักษณะสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ๔ ประการคือ

- ๑. ให้ความคิดแปลกใหม่ หมายถึงความคิดที่ไม่ซ้ำแบบ หรือไม่ได้ลอกเลียนผู้อื่น เป็นความคิดที่ผู้พูดหรือผู้เขียนคิดขึ้นเอง หรือคิดแปลงมาอย่างแบบคาวบอยภูมิปัญญาของตน
- ๒. ใช้ภาษาคมคาย กระต๋กต๋ก ทั้งนี้ต้องเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน
- ๓. สามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสาร อาจเป็นความขบขัน ความเศร้า ความพิศมัย ความพิศวง ความสงบ ความซาบซึ้ง ความอาลัย ความมั่นใจ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไป
- ๔. เป็นอุปมาอุปไมยทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ให้ขุติขุติที่เป็นคติในการดำรงชีวิต ซึ่งให้เห็นคุณโทษ แนะนำให้รู้จักสังเกตุพิจารณาสิ่งต่าง ๆ โดยแบบกาย ก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงาม หรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจ ในลักษณะของนักจินตนาการเป็นคน^๑

ผู้วิจัยเห็นว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่จะสามารถส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้มาก ถ้าครูรู้จักวิธีการฝึกฝนอย่างถูกวิธี^๒ และมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ มีผู้เสนอแนะแนวทางการสอนเขียนให้สัมพันธ์กับการอ่าน ครูจะต้องหาทางสนับสนุนให้

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์, หน้า ๗.

^๒ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, "การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางภาษา" วิสามนศึกษา (๒ มิถุนายน ๒๕๐๘) : ๓ - ๗

เด็กอ่านเรื่องที่เขาสใจมากที่สุด แล้วกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านนั้นด้วยการเขียน^๑ ส่วนเครื่องมือที่จำเป็นในการสอนภาษาอย่างหนึ่งคือแบบฝึกทักษะ^๒ ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังขาดแคลนอยู่มาก โดยเฉพาะด้านการใช้ภาษาเราไม่มีแบบฝึกหัดและแบบทดสอบสำหรับฝึกทักษะต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ครูภาษาไทยจึงมักคิดว่าการสอนให้เด็กรู้จักเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นเรื่องยาก ส่วนตัวเด็กเองก็เกิดปัญหาขัดแย้งภายในด้วย ไม่ทราบว่าจะเขียนอะไร ไม่กล้าแสดงออก กลัวผิด กลัวไม่ถี่ ฯลฯ มีปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะลดน้อยลง เมื่อครูแก้ไขด้วยการสร้างเสริมทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับการเขียนให้มากขึ้น โดยวิธีเริ่มจากสิ่งง่าย ๆ สั้น ๆ ไปก่อน โดยให้นักเรียนค้นพบความสามารถของตนแล้วจึงแสดงออก ตลอดจนใช้การเสริมแรงอย่างเหมาะสมในที่สุดเด็กจะคุ้นเคย และมีประสบการณ์ที่จะเขียนเรื่องราวได้มากขึ้น และดีขึ้นในโอกาสต่อไป

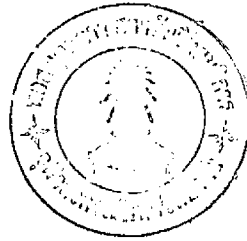
จากปัญหาและแนวความคิดดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักดีว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้นเป็นสิ่งสูงค่าและมีอยู่แต่ในตัวเด็กทุกคน เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องคิดหาวิธีการสอน และสร้างบรรยากาศเพื่อเรงเราให้เด็กแสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์เฉพาะตัวออกมาให้ได้ ผู้วิจัยจึงสนใจค้นหาวิธีการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำกรวยแกวขึ้น เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถทางการคิด และการเขียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้ได้ถึงขั้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์

^๑ Jean Hafernack, "Creative Expression," Instructor

(April 1972) : 30

^๒ พิศมัย สิงห์แก้ว, "การใช้เรื่องสั้นของมณีนี จรรยาภัก สอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาศึกษา แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๓

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๒. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

สมมุติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานไว้ว่า แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น จะให้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ตัวอย่างร้อยแก้ว และภาพที่นำมาใช้ในแบบฝึกนั้นผู้วิจัยเป็นผู้เลือกมาจากแหล่งต่าง ๆ เท่าที่ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม
๒. แบบฝึกทักษะ ที่สร้างนี้มุ่งหมายให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกเขียนร้อยแก้วประเภทความเรียงเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเขียนร้อยแก้วรูปแบบอื่น ๆ เช่น บทความ เรื่องสั้น หรือ นวนิยาย ต่อไป
๓. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ทดลองสอน เพื่อนำผลการเขียนมาวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ชลบุรี จำนวน ๕๐ คน

ขอทกลงเบื้องต้น

๑. การประเมินประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ๘๐/๘๐ เพราะการเขียนร้อยแก้ว เป็นวิชาทักษะที่ประมวลความสามารถของนักเรียนหลายด้าน

๒. นักเรียนทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในตัวแล้ว หากได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมอย่างถูกวิธี ก็จะสามารถเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ได้

๓. นักเรียนไม่มีความรู้ และทักษะในการเขียนร้อยแก้วตามเนื้อหาที่จะ ทดลองนี้มาก่อน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๒๑ หมวดวิชาภาษาไทย และหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย

๒. ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ทั้งภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ

๓. ศึกษาและวิเคราะห์การเขียนร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ จากวรรณคดี และวรรณกรรมร้อยแก้วทั่วไป จากตำรา บทความ นิตยสาร และวารสารต่าง ๆ เพื่อ ประเมินค่าสำหรับเป็นตัวอย่าง

๔. สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้ในการเรียน การสอนแบบฝึกทักษะนี้ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหา ตัวอย่างร้อยแก้ว กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม หนังสืออ่านประกอบ และงานฝึกทักษะ โดย แบ่งเนื้อหาเป็น ๔ หน่วย ดังนี้

๑. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้ว
๒. การเตรียมคำแนะนำการใช้อย่างสำนวน
๓. การศึกษาแนวเรื่อง และกลวิธีการเขียน
๔. การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์

๕. นำแบบฝึกหัดการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นให้ครูทรง
คุณวุฒิทางการสอนเขียน ๕ ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อใช้
เป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบฝึกหัดต่อไป

๖. สร้างแบบทดสอบสำหรับสอบก่อน ทดลองสอน (Pre - test) และหลัง
ทดลองสอน (Post - test) จำนวน ๒ ชุด

ชุดแรก เป็นข้อสอบแบบปรนัย เพื่อสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร้อย
แก้วประเภทต่าง ๆ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ให้คะแนนข้อถูกเป็น ๑ ข้อผิดเป็น ๐

ชุดหลัง เป็นข้อสอบแบบอัตนัย เพื่อวัดความสามารถในการเขียนร้อย
แก้วเชิงสร้างสรรค์ ให้คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน

๗. นำแบบทดสอบไปสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) จำนวน ๖๐
คน วิเคราะห์หาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (V) ของแบบทดสอบปรนัย
จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร กูเดอร์ ริชาร์ดสัน ๒๐
(Kuder Richardson 20)

ส่วนแบบทดสอบอัตนัย ใจผู้ตรวจ ๒ คน ใช้เกณฑ์การตรวจอย่างเดียวกัน
แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของการตรวจ โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

๘. ทดลองสอน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดการเขียนร้อยแก้วเชิง
สร้างสรรค์ กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) นำแบบทดสอบที่วัดความ
เชื่อมั่นแล้วมาทดสอบก่อน และหลังการทดลองสอน การสอนใช้เวลา ๔ สัปดาห์ สัปดาห์
ละ ๒ ชั่วโมง

๙. นำคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองสอน มาหาความก้าวหน้า
ในการเรียน

๑๐. นำผลการทดลองมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึก
หัดที่สร้างขึ้นให้โดยมาตรฐาน $๘๐/๘๐$

ความจำกัดของการวิจัย

๑. การฝึกเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ตามแบบฝึกทักษะฉบับนี้ แต่ละเรื่องมีเวลาในการฝึกน้อย จึงต้องกำหนดสิ่งเร้าให้อย่างจำกัด อาจทำให้นักเรียนขาดอิสระในการแสดงออกไปบ้าง

๒. ช่วงเวลาที่ทดลองสอนรวมทั้งสิ้น ๑ เดือน เป็นระยะเวลาที่ค่อนข้างสั้น สำหรับการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนให้ได้นักเต็มที่

๓. การทดสอบความสามารถทางการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดให้เขียนเรื่องจากภาพเดียว เพราะถือความสะดวกและความยุติธรรมในการตรวจเป็นสำคัญ จึงทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสเลือกเรื่องเขียนอย่างเสรี

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แบบฝึกทักษะ หมายถึง เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกความคิด ความเข้าใจทักษะต่าง ๆ ในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เนื้อหาประกอบด้วยตัวอย่างร้อยแก้ว ข้อสังเกตและแบบฝึกหัด

การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนที่เกิดจากความสามารถในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก หรือประสบการณ์ ในลักษณะที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเอง และ/หรือต่อสังคม โดยเขียนเป็นบทประพันธ์ที่เรียงร้อยตามภาษาที่ใช้เขียนหรือพูดกันทั่วไป^๑ ภาษาที่ใช้สำหรับร้อยแก้วไม่มีการบังคับสัมผัส หรือกำหนดจำนวนคำต่ออย่างไร

---

^๑ พระยาอุปถัมภ์คสิปสาร, หลักภาษาไทย (พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔) หน้า ๓๕๐.

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ หมายถึง คุณภาพของแบบฝึกทักษะ การเขียนรอยแก้วเชิงสร้างสรรค์โดยกำหนดให้

๘๐ ทัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของคำตอบในการทำ แบบฝึกทักษะของตัวอย่างประชากร

๘๐ ทัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของข้อสอบที่ตัวอย่าง ประชากรทำได้หลังจากทำแบบฝึกทักษะ

แบบทดสอบ หมายถึง ข้อสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการเขียน รอยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการทดลองสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

๑. เป็นแนวทางในการนำแบบฝึกทักษะการเขียนรอยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่ สร้างขึ้นไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาได้
๒. เป็นการกระตุ้นให้ครูภาษาไทย แสวงหาวิธีการสอน และผลิตเครื่องมือ เพื่อสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิธีอื่น ๆ ต่อไป
๓. เป็นการส่งเสริม และปลุกฝังให้นักเรียนรู้จักคิด และประมวลความนึกจาก ประสบการณ์เพื่อแสดงออกในรูปการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนาทักษะการเขียนของตน ต่อไป
๔. เป็นแนวทางในการวิจัย ค้นคว้า เพื่อสร้างสื่อการสอนที่มีประโยชน์ ต่อ การเรียนการสอนในแนวทาง ๆ ต่อไป